

نور و یوردی

نورک او باقلریک ناسر افطاری آیلر مجموعه در

جلد : ۱ — ۲۱

شباط ۱۹۲۸
اون یدنجی سنه

صافی : ۲ — ۱۹۶

حكايت

(ملی مجادله) حكايت لرندن :

کوزیای دکل ، قاسه . .

— ژاله ، متین اول ! نه به صاراردک ، نه به صارصیلدک ؟

— بن . . . بغمی یوقسه هر شیئی سکا بویله کوستریورم ؟ بنی ایسته مه یورسک آرتق . .
— خایر، ژاله جگم خایر ! بوشنه ئوزولویورسک، بوش شیلر دوشونویورسک . . آه ، بو قاراقلر، بو شرفسزلکار ایچنده بز سعادت ، بر تسلی وارسه بنم ایچین یالکیز سنسک ! فقط آچیقجه سویله بهیم که، کافی کله یورسک .

— سبب ، سبب ؟

— بر تورک چوجنی ، بر کنج عسکر بو وضعیت ایچنده ناصل یاشار ؟ دنیای نصل قاراقل کورمز ؟ متارکه دیدیلر، سلاهمزی بیراقدق . فقط عهدلرنده طورمادیلر . بیلوریهسک که بر زماندنبری استانبولز انکلیز، فرانسز، ایتالیان، حتی یونانیلرک چیزمه لری آلتنده . . . نه مکتبلر ، نه رسمی ینالر قالمادی که، یابانچی بیراقلر سالانماسون ، سوقاقلرده کرزه مه یورم . قارشیمه یا برانجی عسکری ، یاخود بر اجنبی بایراغی دیکیلور . هله عسکر ایسه م بکا بر حجاب علامتی اولدی، اونی باق طاشیلاما یورم بیله . بوراده قادین آرکک هر تورک حقارت کورور، قیرباچ یرکن ، نه قوشلر ، نه دالغار، نه چیچکلر، نه ده دیگر کوزلکلر بکا ذوق ویرمه یور ؛ چونکه اوزرلرنده استقلال و حریت هواسی یوق . . هر سس سانکه زنجیرلردن چیقور ، هر کوزل شیتدن سانکه الم واسهزا صیزیور .

— نه قدار دوغرو! بیاسهک، بنده قادینلغه خاص بر سسزلسکه، ایچین ایچین بو حاللردن نه درجه خراب اولویورم ، ئوزولویورم . آه ، بز بویله اسیر و ذلیل . . . نه اوله جغز ؟ بر چاره یازی ! (از میر) نه اولدی ؟ ایلخان .
— نه اوله جق ؟ (از میر) ه و از میر ریختیمنده

سنه لر وارکه، بو یوک آله نك چاملی تیه جکلرنده آره صره ، دالغین و باشلری چوق دفعه نه کیلمش بر جفت کولکه طولاشیردی : ژاله ، ایلخان محمود . . بو، اساطیری به بکرزه بن ایکی کولکهینه بر کون اک ایصسز، اک یوکسک بر تیه جکده ، قانسورلاشمش، یاشلی بر چامک صافلاچی و اوزون قوللری آلتنده اوطوریورلردی . کندی آره لرنده بورانک آدی (پرلر یوردنده کی بووا) ایدی . (ژاله) ، نه لنده کی پایاتیه نك یاپراقلرینی ترر برر قویارمقله مشغول . . (ایلخان) ، نه لی چکه سننده ، بر هیکل کی طوکمش، آنادولی ساحلرینه دوغرو کوزلرینی دیکمشدی .
(ژاله) نك مقوس ، اینجه قاشلری چابیلدی، اوزون کبریکلی کوزل کوزلری بارلادی، صواغون بر قاراقلیه بکرزه بن دوداقلری حرکت کلدی :
— سن متارکه دن صوکر ایشلری هیچه این حربه دائره سندن ، بن بیکده کی یالیزدن تا بورایه قدر دوشونمکه کی کلدک ؟ چیچکلر، قوشلر ، اوغولدايان چامقلر . . هله کونشک سریدیکی ایشیقلرله الماسلانان، روزکارلرک خفیف قانادرلیله چیرینان، قایناشان کوزمل ده کز سکا بر شی سویله مه یورمی ؟ بو کون سنده بر باشقه لق وار ، ایلخان !
کنج ملازم بر آرسلان کی تورپردی وسیلکیندی . صوکر اعصبی بر هایقیریشه دیدی که :

— خایر ! برشی طویما یورم، برشی ایشیمه یورم، برشی کورمه یورم . . قاراقلر ایچنده م، عدملرک، یوقلقلرک قوجاغنده م . امیدایشینی اوزاقلرده ! نهوت بورالرده هیچ ده کیل، اوزاقلرده ، اوزاقلرده !
— آه ایلخان ، نیچین . . سویله نیچین ؟
— هر شی میدانده . . سوزه حاجت نه !
— آمان سویله ! . صارصیلورم ایلخان . .
خراب قلبمده فورطنه لر قویاردک . یوقسه خایر، خایر ! بر شی دیمه به جگم .

تورک ضابطلرینه قارشى ياپيلان فاجمه نك ايكنجى پرده سى باشلادی . انكازلرك حايه سيله آنادوليمزه آياق باسان وحشى يونان ، شمدى ايجريلره دوغرو ايلزيله مك ايسته يور . . .

استانبولده حكومتك باشنده كي خاشترده بونى تسهيل ايدبور . اهانت ، مسكنت !

بوكون برآز آجيق قونوشمق ايسته يورم ژاله ! بن تاريخمدين ، عرقدين ، دامارلرمدن كان بو يروغه ، قوماندايه اطاعته آنا يورده ، آنادولى به كيده جكم . دشمنلرله ، ايجابنده وطنسزلرله قارشىلاشاجم . ايعيتدم كه ملكتك چوق حيتلى و بويوك اولادى مصطلى كال بوايشه باشلامش بييله اوزر يمزده پك چوق خاطرلرى اولان بو چاملقردده باش باشه بو قرارى وبرلم ، ديدم .

— نه قدسى آرزوا روجده قيمتك دها زياده آرتدى ايلخان . . . سنى اسكى زمانلرك تعبد ايديلن قهرمانلرى قادار بوكسك كورو يورم ، كيت فقط ، فقط بن يالكنز . . .

— مصراق يغمه كوزلم ! صاغ اولونجه ينه بولوشو . رز ، ينه كورو شورز .

— مجابى اونوتمازميسك ؟

— ناصل اولور ، بوقابلنى ؟ ينجين شهبه ؟ .

سكا حرمم اصلا اكسيلمه به جكدري . سنى استقلالسز برتورك قادي شرفسزلكندن قورتاراجم . دوغديم يرارى ، آنادولى ده كي ننه مك مزارينى دشمنلره چيكتتميه جكم . بودوشونجه لرده بنى ملي مجادله به آييور . . . آه ايلخان ! غراك مبارك اولسون ! . . .

بولجلىق ياقينى مجبا ؟

— ده بولرده كي سلاحلى آشير يورز . ايلك فرصته جيجانه صندقلىرىك اوستنده بركيجه آنا . دولي به كچه جكم ، بوسكا برسر ، ژاله !

بو قدسى قرار كونندن سوكره ايلخانى ژاله بر دفعه دها كوردى . ايلخان خبرسز كيتمه به جكنى سويله مشدى .

آرهدن آنجق بش كون دها كچمشدى . . . ژاله (بېك) ده كي اسكى و تحته لرى قارارمش ياليلرينك دستكلرله طيشارى به فيرلامش بويوك ير او طه سنك كنيش نچره سندن مهتابى سيره دالمشدى . او بوي . مابوردى . بكن كونلرى ، استانبولك ايجنده بواندينى حالى ، آريلنى دوشونبوردى . بوغازك كنارلرنده كي

حصارلرك قارارمش خياللىرى ، نه حزين ايدى ؟ نهايت قيزيل برآله و رنگنى آلان ، مقموملاشان آى ، معظم و سپاه برتابوته بگزه بن تيهلرك آردينه چكيدلى . افقده ، بوغازك سولرنده قيزيل عسكر قالدى . دالغالرك خيرچين كورولتوسندن باشقه سس يوقدى . سايتلر كچدى ، ژاله حالا كوزلرني بومعادى . نچره نك او كنده كيجه لرك پريسى كى اوطور يوردى . اوزاقدن ايرى برقارتال كى قانادلرني آجش ، يلكنى برقايتى كوروندى . روزكارلرك او كنده يواش يواش ياقلاشيوردى . سوكره كناره ياتاشدى و اوتله رده برقاراتى پيدا اولدى .

بو قاراتى يالينك فاپيسنه دوغرو ايلزيله يوردى . ژاله ، ياقلاشان بو قاراتلنك كنارچيز كيلرندن ، ييجيندن ايلخان اولدينى آكلادى .

ژاله نچره دن غير اختيارى باغيردى :

— ايلخان ، ايلخان سنييسك ؟

— صوص ، باغيرما ! بلكه ياقالارلر . اللهه ايصارلادى ! .

ژاله آشاغى به ايندى . بوايكي كوكل نه شى قيمه ، فقط پك فورطنه لى دقيقه لر ايجنده و داعلاشديلر . اوزاقلشان قايتى ، سلاح وجيجانه صندقلىرى اوستنده كي اوچ كنجى آغير آغير آنادولى ساحلريره اولاشد يردى .

كوزياشلى ايجنده صباحليان ژاله ، كوش دوغقدن سوكره همان فېرچه سنى نهله آلاق اوزا . فلاشان صندالك و اوستنده كي استقلال بولجلىرىك حافظه سنده قالان كولكه لرني برتابويه كچيردى و آتته (آنادولويه كچيش) يازدى . (چاملقردده) تابلوسنك ياننه آسدى . آرتق مايشارى به پك آز چيقان ژاله نك روحى بوايكي تابلونك قارشيسنده چاقانيوردى .

بولجىلر آنادولنده سئلا ايلزيله ديلر . ملي حركته قاتيلديلر . ايلخان ، آيدين جبهه سنده يوروك على افه نك و فيزانلرينك اولدينى يره كيتدى . طولانان ملي قوتلردن بربلوكه اوزون مدت قوماندان ايتدى . سوكره منتظم عسكرفوتلى تشكيله باشلانجه اردويه كچدى . حربلرده چوق چارپيشدى ، يارالر آلدى . وقت بولدهجه ، ايلخان بوتون بوتونلرى ، بونانك ياديني يانفيللرى ، كسديكى انسانلرى ژاله به يازيوردى ، مکتوبلاشيورلردى .

بويله لىكله سنه لر كچدى . . ايلخان ، (سفاريا)

بولالهی (قوتلو کتاب) دیه نه اکدن دوشورمدیکک
(تورک تاریخی) نك آره سنده قوروتدم . بيلم بو
آره مانجمندن ممنون اوله جقمیسك ؟
ینه مکتوب یازارم . صوك سوزم صاغلك
وظفر تمیسی .

ژاله

ایلخان مکتوبی آنجه ممنون اولمادی ده کیل...
لکن سنه لرجه چاریشمقدن عصبی، شبهه جی اولمشدی.
کندی کندینه دیدی که: «دریلری صاغه، صوله چکلمش
یوزمله، ده لیک ده شیک اولمش وجودمله بن بوقیزی
آرتق مسعود ایده مهم . بن مکتوب یازمام،
اوده بنی اونوتور... هم ده نیچین آنادولی په
کله دی، نیچین بوغاز ایچندن آیرلادی . خسته لقی
بلکه بهانه !..»

عسکرجه ویریلن بوقراری ایلخان تطبیق ایتدی.
ژاله نك هیچ بر مکتوبنه جواب ویرمادی . ایلخان
یأسله ده هرنهلکه لی حربه آتیه رق کندینه تولوم
آرایوردی .

ژوالی ژاله آ کلامادینی بر روح معماسنك
قارشیسند، آیریلنك آتشلری ایچنده هرا آن
بر آزدها توکه نیوردی .

زمانلر یکدی، ایلخاندن هیچ بر خبر آلامادی.
صوردی، صوروشدیردی؛ کیمسه دن، بر یردن
برشی او کره نه مدی. (دوملی پیکار) ده باش قوماندان
میدان محاربه سی اولدی . بویوک ظفر کلدی . ینه
ایلخاندن خبریوق ! هر کون آغلا یور، آغلا یوردی.
آنه سنی ده غائب ایتشدی . بوتون معناسیله بر
توکسوزدی .

بوغاز ایچی قیزلری ایچین ژاله نك حالی برداستان
اولمشدی. آره صره کلیرلر، بختسنز قیزی یالسیسند
زیارت ایدرلردی . ایلخانك مکتوبلرندن ملهم حرب
تابلولری سیرایتمک اولره بر ذوق اولمشدی.
نهایت استانبولده تخلیه اولمشدی، سنه لرجه
استانبولک اوزرینه چوکن اجنبی کابوسی چکیلمشدی.
۶ تشرین اولده (ملی اوردو) استانبوله کیریوردی.
هر طرفده طاقلر حاضرلانیوردی . قادیلر، قیزلر
عسکرلرک بوللرینه چیچکلر سرپه جکلر، سونکولو
تفنگلرینه چیچکده متلری طاقاقلردی .

بوغاز ایچی ده ترتیبات یاپیوردی. قیزلر ژاله بی ده
کیتمه راضی ایتدیلر .

حربنه ده کیردی. بویوک یارارلق کوستردی، یوزینک
برطرفی شراپنله یارالاندی . یوزنده درین یارا
یرلندن ظفرک بر نشانه سنی طاشیدینی کی، یاقاسنده
فرقه قوماندانی کندی نه لیه اوچ ییلدیز طاقشدی .
برکون ایلخانك ایچنده بر فکر دوغدی .
آنادولیده کویلی قادیلر صیرتلرنده جیخانه طاشیوردی.
برجوق شهرلی قادیلر خسته خانه لرده یار اصار ییوردی.
ژاله بوشرفدن نیچین محروم قالاچقدی ؟ هم ده نیچین
ژاله بی کورمه ملی ایدی ؟ ایلخان بر مکتوبله ژاله بی
آنادولی په دعوت ایتدی . اوندن جواب اوله رق
شوسطرلری آلدی :

مکتوب

قهرمان ایلخان ،

سکا بر قاچ جواب یازمشدم، بيلم هپسینی
آلدکی ؟ صوك مکتوبك کلدی . بنی آنادولی په
دعوت ایدیورسك . آه نه قادر ایسترم ! فقط
والدهم چوق راحتسزدر . یالواریور، ایشلدکن
صوکرا کیت، دیور. سن نه دیرسك ؟

اولجه ده یازمشدم . یوزکده کی یارا یرلری
سندن بنی هیچ اوزاقلاشدیراماز . اونلر نیم ایچین ده
افتخار نشانه لریدر . بن روحله سکا مربوطم .
مندیللی اعاده ایتشك . رابطه مز . قوپو پوری ؟
اومندیل که گوشه سنده اسملریمك ایلک حرفلری
یان یانه صاچلریمك تلرله ایشلنمشدی . اوستنه ،
هرایکیمزك برزمانده، کوزیاشاریمز دوکولمشدی .
شمدی او حرفلرک اوستنده سنی چیرکین یاپدیغی
بیلدیردیکک یارانك ایلک قانلری وار. نتیجه ملت ایچین
داملایان اوقانلر یاقوتدن، کوثردن قیمتلی.. خایر،
اومندیل دیدیکک کی صوك خاطره اولاماز. اونی بر مقدس
خاطره اوله رق صاقلایه جیم، برینه باشقه مندیل
کوندیریورم .

سکا کچن کون مکتوبده قوروتولمش منکشلر
کوندیرمشدم . بودفعه ده بر لاله کوندیریورم .
بیلیورسك یا ؟ بکا (لاله) دیرك، ژاله بی چوق
بکنمزك .

سنه لر وارکه سن اوراده قان صاچیورسك،
بن بوراده کوزیاشی دوکویورم. بریکدیرلمش اوکوز
یاشرمله آره صره بولالهی صولادم . اویویامادیغم
کیجه لرك صباچنده باغچه مزده کوزیاشرمله بولاله په
ژاله لرده یاپدم . هم ده بوچیچکک قیرمن یلقلرنده
کیم بیلیر قاچ اسکی شهیدمك قانندن ذره لر وارا

عشق بیلیم هریشیدن اؤستوندن ، فقط بن اوکا
رقیب ده کل ، آنجاق برماوندن .

— نیچین آنادولییه گله دك ، ژاله ؟ نیچین
یارا صارمادك ، عسکرلریز ایچین نه دن چالیشمادك !

— آنه م خسته نئمشدی ، ئولدی . برده سنك
نرده اولدیگی خبر آلامادم . چوق ایسته دم کلامدم .

بوسوزلر اوزرینه ایلخان یرندن فیزلادی .
اوتله ایچنده کزینگه باشلادی . ایلریده برماصه نك

اوستنده ، جبهه دن کتیردیگی قانیل مندیله کوزینه
ایلیشیدی . بر اعتنا ایله یاپیش اولان بومندیلک

اوزرنده چوق کوچوک و ظریف بریشیه واردی ،
ایچنده بش اون داملاق بیاض برمایع کورونیوردی .

ایلخان شیشه بی آلدی ، قوقلایور ، نه اولدیغی اوکره نك
ایسته یوردی . دیدی که :

ژاله بوشیشه نك ایچنده کی نه یه قوقلایور ؟ بونه غریب
شی ! . سن شاعر طبیعتلیک ، یوقسه بهار چیچکلرندن

شبنملری طویلادیك ؟
— خایر ! اورسودر که بن یانقی روحك

المیرینی تسکین ایتدی ؛ بکاتسل ویردی ، ایلخان ! .
اونی سوبله یه می ؟ اوما یع عزیز وطن ایچین ،

سنك ایچین آقان کوز یاشلرمدن . داما دوغروسی
بوزلرجه داملا کوز یاشمدن قوروما یوب قالان قسیدر .

— آه ، اویله می ژاله ؟
قبول ایدرم ، نهوت ، اونلر مایع حاله کلش

برچوق ایچیدر ؛ چوق قیمتلی ، بها بیچیمز برشیدر ؛
شفقتکک ، وطن محبتکک و وفاکک بر شاهیدر ،

بونلره هیچ شبهه یوق . آنجاق اونلر بوش بر
شیشه یه ده کل ، زماننده یازارک و یارا سارغیلرینک

اوزرینه داملا مالیدی .
چونکه برملکیتی بوشه آقان کوز یاشی ده کل ،

یرنده دوکولن قان قورتاریر !
آنقره ۵ آقربن اول ۱۳۳۹

عزت علوی

ژاله باغچه سنك بوتون چیچکلرینی طویلادی .
آرقداشلریله استانبول جهتنه کچدی . استانبول

سوینج ایچنده چالغانیوردی . ژاله کندیلرینه تخصیص
ایدیلن یرده طوردی .

استقلال اردوسنك کچمی یاقلاشمشدی .
اوزاقلردن باندو ، آلتیش سسلری ایشیدیلکه

باشلادی . مکتب طلبه سی ، بوتون خلق (یاشا) ده یه
هایقیریوردی . سیکرلری ذاتا بهران ایچنده

بولونان ژاله کندندن کچمش کییدی .
نهایت آل سنجاق کوروندی . یرلره چیچکلر

یاغیوردی . برچلیک قطعه دیم دیک و مغرور یورو .
یوردی . ژاله ده چیچکلرینی سر بککه باشلادی ، بر آره

شکرانله یرلره قاپانق دو یغو و هیجاننه قاپیلدی .
نه کیلیدی ، نه لنده کی چیچک ده متنی بر ضابطک آیاقلرینه

دوغرو فیزلادی .
تام بوسره ده قولاقلرنده بر آشنا سس بومبا

کی باطلادی : ژاله !
امیدسز ژاله بردن سیلکیندی ! بوتون بوزلی ،

سیاه و بارلاق کوزلی هایقیران ضابطک (ایلخان)
اولدیغی آکلادی . ایلخان یورودی ، عسکرلر

یورودی ، یورودی . . بوغاز ایچی قیزلری ژاله نك
اطرافنی آلدیلر ، اونی تسکینه چالیشدیله ، صوکر

یالی یه کوتوردیلر .
* *

آقشام ایلخان یالی یه کیتدی . صارسیلان ژاله
یاتاقده ایدی . اطرافنده ینه آرقداشلری واردی .

بر آرز قونوشدیله . ایلخان تابلولری ، اوتابلولرده کی
رسملرینی کوزدن کچیردی . بویوک اوتله بر عشق

وصنعت معبدی حالنده ایدی .
ژاله تتره ک بر سسله :

— نیچین مکتوب یازمادك ایلخان ؟ بن سندن
امیدی کمشدم . نیچین بکا آجیادك . ملت و وطن

